

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет фармацевтичних технологій та менеджменту
Кафедра управління та забезпечення якості у фармації**

СТАНДАРТИЗАЦІЯ В СФЕРІ ЯКОСТІ

(назва освітньої компоненти)

**РОБОЧА ПРОГРАМА
освітньої компоненти**

рівня підготовки _____ Другий (магістерський) рівень освіти _____
(назва рівня вищої освіти)
галузі знань _____ 07 Управління та адміністрування _____
(шифр і назва галузі знань)
спеціальності _____ 073 Менеджмент _____
(код і найменування спеціальності)
освітньої програми _____ Якість, стандартизація та сертифікація _____
(найменування освітньої програми)
спеціалізації (й) _____
(найменування освітньої програми)

Робоча програма освітньої компоненти Стандартизація в сфері якості спеціальності 073 Менеджмент освітньої програми Якість, стандартизація та сертифікація (1,6д) та (1,6з) для здобувачів вищої освіти 1 курсу.

Розробники:

КРУТСЬКИХ Тетяна, завідувачка кафедри управління та забезпечення якості у фармації,
д. фармацевт. наук, професор
(вказати ПРІЗВИЩЕ, ім'я авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри управління та забезпечення якості у фармації
Протокол від «01» вересня 2022 року № 1

Зав. кафедри

управління та забезпечення якості у фармації проф. Тетяна КРУТСЬКИХ

Робоча програма схвалена на засіданні профільної методичної комісії з економіко-управлінських дисциплін
Протокол від «13» вересня 2022 року № 2

Голова профільної комісії
з економіко-управлінських
дисциплін

проф. Алла НЕМЧЕНКО

1. Опис освітньої компоненти

Мова навчання: українська

Статус освітньої компоненти: обов'язкова

Передумови вивчення освітньої компоненти: «Стандартизація в сфері якості» входить до комплексу підготовки фахівців, який забезпечується авторськими освітніми компонентами: «Методологія, методи та засоби управління якістю», «Системи управління якістю», «Сертифікація та підтвердження відповідності», «Основи екологічного менеджменту» тощо.

Предметом вивчення освітньої компоненти «Стандартизація в сфері якості» є вивчення основ стандартизації продукції, послуг, порядку і правил розроблення, перегляду, внесення змін та скасування нормативних документів.

Інформаційний обсяг освітньої компоненти. На вивчення освітньої компоненти відводиться 150 годин 5 кредитів ЄКТС : 54 години аудиторних занять, з них – 18 годин лекцій, 36 годин – практичних занять. 96 годин самостійної роботи.

2. Мета та завдання освітньої компоненти

Метою викладання освітньої компоненти «Стандартизація в сфері якості» є надання здобувачам вищої освіти теоретичних знань щодо організаційних та методичних основ стандартизації на національному, регіональному та міжнародному рівнях, оволодіння теоретичними знаннями специфіки управління на основі сучасних стандартів на системи менеджменту в окремих областях діяльності організації, а також отримання практичних навичок по формуванню системи управління організації з урахуванням галузевих особливостей і на основі вимог міжнародних стандартів та практичних навичок розроблення та практичного застосування нормативних документів різних категорій.

Основними **завданнями** вивчення освітньої компоненти «Стандартизація в сфері якості» є формування у студентів загально-базових знань щодо структури Національної системи стандартизації України, правил розроблення і побудови національних нормативних документів.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Освітня компонента «Стандартизація в сфері якості» забезпечує набуття здобувачами освіти компетентностей:

Інтегральні компетентності:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту якості, в організаційно-економічній системі процесів контролю, забезпечення, управління якістю, стандартизації, сертифікації продукції (товарів, послуг) організації із застосуванням теорій і методів соціальних та поведінкових наук.

загальні:

- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.

спеціальні (фахові, предметні):

- здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;
- здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію;
- здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових і законодавчих актів України та ЄС, а також міжнародної фахової нормативної бази у сфері технічного регулювання; здатність організувати й здійснювати процедуру відповідності й маркування продукції.

Інтегративні кінцеві *програмні результати навчання* (ПРН), формуванню яких сприяє освітня компонента:

- критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;
- знати та бути спроможним інтерпретувати положення національних та міжнародних законодавчих і нормативних актів у сфері технічного регулювання; уміти визначати структуру і розробляти нормативні документи з питань технічного регулювання.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувач освіти повинен

знати:

- основні поняття та визначення в галузі стандартизації,
- значення стандартизації як нормативно-правової основи підвищення якості та конкурентоспроможності продукції,
- основні принципи діяльності національної системи стандартизації,
- рівні, види та категорії нормативних документів, чинних в Україні,
- вимоги щодо правил розробки, оформлення і впровадження нормативних документів різних видів та категорій,
- порядок застосування міжнародних, регіональних, національних стандартів та інших нормативних документів.

вміти:

- орієнтуватися і користуватися нормативними документами в галузі технічного регулювання,
- користуватися нормативною документацією різних видів та категорій,
- розробляти проект документів різних категорій, а саме, стандарт на продукцію, стандарт на послугу, технічні умови, стандарт організації).

володіти:

- методами стандартизації; нормативно-технічною документацією.

4. Структура освітньої компоненти

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	Денна форма						Заочна/дистанційна форми					
	у тому числі						у тому числі					
	всього	л	сем.	пз	лаб.	с. р.	всього	л	сем.	пз	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Основні положення та принципи діяльності Національної системи стандартизації в Україні.												
Тема 1. Роль та значення стандартизації в системі технічного регулювання. Гармонізація системи технічного регулювання в Україні до вимог ЄС.	14,5	2	-	2	-	10,5	15,5	0,5	-	0,5	-	14,5
Тема 2. Характеристика та основні напрями	14	2	-	2	-	10	13	0,5	-	0,5	-	12

діяльності міжнародних та регіональних організацій зі стандартизації.												
Тема 3. Методи прийняття міжнародних та регіональних стандартів як національних.	14	2	-	4	-	8	13,5	1	-	0,5	-	12
Тема 4. Організація робіт із стандартизації в Україні.	14	2	-	4	-	8	13,5	1	-	0,5	-	12
Тема 5. Види та категорії нормативних документів в Україні.	15	4	-	4	-	7	14	1	-	2	-	11
Тема 6. Стандарти - поняття, цілі, призначення, об'єкти, порядок прийняття та розробки.	13	2	-	4	-	7	14	1	-	2	-	11
Тема 7. Технічні умови - поняття, цілі, призначення, об'єкти, порядок прийняття та розробки.	13	2	-	4	-	7	14	1	-	2	-	11
Тема 8. Національна система стандартів з штрихового кодування інформації.	13	1	-	4	-	8	13	1	-	1	-	11
Тема 9. Національна система нормативних документів з класифікації та кодування техніко-економічної та соціальної інформації.	13	1	-	4	-	8	13	1	-	1	-	11

Контроль змістового модулю 1	2			2			2			2		
Семестровий залік	2	-	-	2	-	-	2	-	-	2	-	-
Семестровий екзамен	22,5	-	-	-	-	22,5	22,5	-	-	-	-	22,5
<i>Усього годин</i>	150	18	-	36	-	96	150	8	-	14	-	128

5. Зміст програми освітньої компоненти

Змістовий модуль 1. Основні положення та принципи діяльності Національної системи стандартизації в Україні.

Тема 1. Роль та значення стандартизації в системі технічного регулювання. Гармонізація системи технічного регулювання в Україні до вимог ЄС. Передумови розвитку та етапи становлення технічного регулювання у світі. Основні поняття та визначення в галузі технічного регулювання. Стратегія реформування системи технічного регулювання в Україні, перехід на європейську модель стандартизації. Гармонізація законодавства України до законодавства ЄС в сфері стандартизації.

Тема 2. Характеристика та основні напрями діяльності міжнародних та регіональних організацій зі стандартизації. Міжнародні та регіональні організації зі стандартизації: міжнародна організація із стандартизації (ISO), Європейський комітет із стандартизації (CEN), Європейський комітет із стандартизації в галузі електротехніки та електроніки (CENELEC), Міжнародна електротехнічна комісія (IEC/CEI).

Тема 3. Методи прийняття міжнародних та регіональних стандартів як національних. Ступені відповідності. Методи прийняття міжнародних і регіональних стандартів. Методи позначення технічних відхилів та редакційних змін. Особливості прийняття та застосування міжнародних і регіональних стандартів.

Тема 4. Організація робіт із стандартизації в Україні. Основні терміни та поняття у сфері стандартизації. Мета та основні принципи державної політики у сфері стандартизації в Україні. Суб'єкти та об'єкти стандартизації, функції, права та обов'язки. Національний орган із стандартизації, його керівні структури, його функції та повноваження. Правові засади стандартизації в Україні. Основні стандарти Національної системи стандартизації. Інформаційне забезпечення в сфері стандартизації.

Тема 5. Види та категорії нормативних документів в Україні. Поняття нормативного документу. Види, категорії нормативних документів та їх розповсюдження.

Тема 6. Стандарти - поняття, цілі, призначення, об'єкти, порядок прийняття та розробки. Порядок розроблення національних стандартів. Порядок видання, перевірки, перегляду, зміни і скасування національних стандартів. Порядок впровадження національних стандартів. Правила побудови, викладення, оформлення національних стандартів. Вимоги до змісту структурних елементів національних стандартів. Правила позначення національних стандартів.

Тема 7. Технічні умови - поняття, цілі, призначення, об'єкти, порядок прийняття та розробки. Порядок розроблення технічних умов. Вимоги щодо побудови, викладення та оформлення технічних умов. Перевірка, перегляд, внесення змін до технічних умов.

Тема 8. Національна система стандартів з штрихового кодування інформації. Штрихові коди та їх типи. Технологія штрихового кодування. Об'єкти штрихового кодування. Системи штрихового кодування. Міжнародна система товарної нумерації EAN. Система товарної нумерації UPC (Universal Produkt Code). Асоціація "EAN - Україна" Структура штрихових кодів. Принципи побудови та розміщення штрих кодівих позначень. Особливості маркування об'єктів ідентифікації. Сфери використання штрихових кодів. Нормативно-правова база штрихового кодування. Порядок реєстрації штрих-кодів в Україні.

Тема 9. Національна система нормативних документів з класифікації та кодування

техніко-економічної та соціальної інформації. Поняття про державні класифікатори (ДК). Кодування продукції та послуг.

Семестровий залік

Семестровий екзамен

6. Темі лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна/дистанційна форми
1	Тема 1. Роль та значення стандартизації в системі технічного регулювання. Гармонізація системи технічного регулювання в Україні до вимог ЄС.	2	0,5
2	Тема 2. Характеристика та основні напрями діяльності міжнародних та регіональних організацій зі стандартизації.	2	0,5
3	Тема 3. Методи прийняття міжнародних та регіональних стандартів як національних.	2	1
4	Тема 4. Організація робіт із стандартизації в Україні.	2	1
5	Тема 5. Види та категорії нормативних документів в Україні.	4	1
6	Тема 6. Стандарти - поняття, цілі, призначення, об'єкти, порядок прийняття та розробки.	2	1
7	Тема 7. Технічні умови - поняття, цілі, призначення, об'єкти, порядок прийняття та розробки.	2	1
8	Тема 8. Національна система стандартів з штрихового кодування інформації.	1	1
9	Тема 9. Національна система нормативних документів з класифікації та кодування техніко-економічної та соціальної інформації.	1	1
Усього годин		18	8

7. Темі семінарських занять

Не передбачено робочим навчальним планом.

8. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна/дистанційна форми
1	Тема 1. Роль та значення стандартизації в системі технічного регулювання. Гармонізація системи технічного регулювання в Україні до вимог ЄС.	2	0,5
2	Тема 2. Характеристика та основні напрями діяльності міжнародних та регіональних організацій зі стандартизації.	2	0,5
3	Тема 3. Методи прийняття міжнародних та регіональних стандартів як національних.	4	0,5
4	Тема 4. Організація робіт із стандартизації в Україні.	4	0,5
5	Тема 5. Види та категорії нормативних документів в	4	2

	Україні.		
6	Тема 6. Стандарти - поняття, цілі, призначення, об'єкти, порядок прийняття та розробки.	4	2
7	Тема 7. Технічні умови - поняття, цілі, призначення, об'єкти, порядок прийняття та розробки.	4	2
8	Тема 8. Національна система стандартів з штрихового кодування інформації.	4	1
9	Тема 9. Національна система нормативних документів з класифікації та кодування техніко-економічної та соціальної інформації.	4	1
Контроль змістового модулю 1		2	2
Семестровий залік		2	2
Усього годин		36	14

9. Темі лабораторних занять

Не передбачено робочим навчальним планом.

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна/дистанційна форми
1	Тема 1. Роль та значення стандартизації в системі технічного регулювання. Гармонізація системи технічного регулювання в Україні до вимог ЄС.	10,5	14,5
2	Тема 2. Характеристика та основні напрями діяльності міжнародних та регіональних організацій зі стандартизації.	10	12
3	Тема 3. Методи прийняття міжнародних та регіональних стандартів як національних.	8	12
4	Тема 4. Організація робіт із стандартизації в Україні.	8	12
5	Тема 5. Види та категорії нормативних документів в Україні.	7	11
6	Тема 6. Стандарти - поняття, цілі, призначення, об'єкти, порядок прийняття та розробки.	7	11
7	Тема 7. Технічні умови - поняття, цілі, призначення, об'єкти, порядок прийняття та розробки.	7	11
8	Тема 8. Національна система стандартів з штрихового кодування інформації.	8	11
9	Тема 9. Національна система нормативних документів з класифікації та кодування техніко-економічної та соціальної інформації.	8	11
10	Семестровий залік з модуля 1	-	-
11	Екзамен	22,5	22,5
Усього годин		96	128

Завдання для самостійної роботи

Підготувати відповіді на наступні питання:

1. Історія розвитку вітчизняного руху з технічного регулювання;
2. Основні історичні етапи розвитку світової стандартизації.

3. Єдині зразки виробів, будівель – передумови виникнення стандартів.
4. Перші стандартні рішення у Давньому Єгипті, Римі країнах Азії.
5. Розвиток стандартизації в Росії, та країнах Західної Європи.
6. Розвиток стандартизації часів СРСР.
7. Еволюція національної системи стандартизації в Україні.
8. Значення стандартизації для наукової та практичної діяльності.
9. Роль стандартів в розвитку соціального, економічного, культосвітнього розвитку країни.
10. Вплив стандартизації на якість продукції
11. Переваги використання міжнародних стандартів для держави
12. Переваги використання міжнародних стандартів для суспільства
13. Переваги використання міжнародних стандартів для бізнесу
14. Що означає процес гармонізації національних стандартів?

11. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Оцінка з освітньої компоненти визначається з урахуванням результатів поточної навчальної діяльності здобувача вищої освіти та оцінки засвоєння ним змістового модуля.

Успішність кожного здобувача вищої освіти оцінюється за 100-бальною шкалою.

За поточну навчальну діяльність в межах модуля здобувач вищої освіти може отримати 63 бали. Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може набрати під час складання змістового модульного контролю з урахуванням балів за самостійну роботу – 37 балів.

Оцінювання поточної навчальної діяльності (проводиться під час кожного заняття) – контроль теоретичних знань, практичних умінь та навичок. При засвоєнні кожної теми змістового модуля 1 за поточну навчальну діяльність здобувачам виставляються бали за всі види діяльності, які в кінці вивчення змістового модуля сумуються. В залежності від кількості набраних балів здобувач може отримати за вивчення модуля **максимально 100 балів, мінімально — 60 балів.**

Застосовується така система бальних оцінок для **практичних занять**: за **1 та 2 теми змістового модулю 1** здобувач може набрати **min — 2,5 бали, max — 3,5 бали.**

Система оцінювання, бали	Критерії оцінки
2,5	виставляється студенту, який: <ul style="list-style-type: none"> • виявив недостатньо глибокі знання основного програмного матеріалу при усній або письмовій відповіді на теоретичне запитання; • практичне завдання виконав з допомогою викладача.
3	виставляється студенту, який: <ul style="list-style-type: none"> • виявив достатнє знання програмного матеріалу при усній або письмовій відповіді на теоретичне запитання, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустив окремі несуттєві помилки; • практичне завдання (розрахункова задача, ситуаційне завдання, графічне завдання та ін.) виконано студентом самостійно, але допустив незначні помилки.
3,5	виставляється студенту, який: <ul style="list-style-type: none"> • виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу при усній або письмовій відповіді на теоретичні запитання, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонструвати знання основної і додаткової літератури, передбачені на рівні творчого використання; • практичне завдання (розрахункова задача, ситуаційне завдання, графічне завдання та ін.) виконано студентом самостійно без помилок та містить пояснення проведеного рішення.

За 3 - 9 теми змістового модулю 1 здобувач може набрати **min** — 5 балів, **max** — 8 балів.

Система оцінювання, бали	Критерії оцінки
5	виставляється студенту, який: <ul style="list-style-type: none"> виявив недостатньо глибокі знання основного програмного матеріалу при усній або письмовій відповіді на теоретичне запитання; практичне завдання виконав з допомогою викладача.
6	виставляється студенту, який: <ul style="list-style-type: none"> виявив достатнє знання програмного матеріалу при усній або письмовій відповіді на теоретичне запитання, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустив окремі несуттєві помилки; практичне завдання (розрахункова задача, ситуаційне завдання, графічне завдання та ін.) виконано студентом самостійно, але допустив незначні помилки.
7	виставляється студенту, який: <ul style="list-style-type: none"> виявив повне знання програмного матеріалу при усній або письмовій відповіді на теоретичне запитання, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустив окремі несуттєві помилки; практичне завдання (розрахункова задача, ситуаційне завдання, графічне завдання та ін.) виконано студентом самостійно, але допустив незначні помилки в арифметичних розрахунках і т.п.
8	виставляється студенту, який: <ul style="list-style-type: none"> виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу при усній або письмовій відповіді на теоретичні запитання, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонструвати знання основної і додаткової літератури, передбачені на рівні творчого використання; практичне завдання (розрахункова задача, ситуаційне завдання, графічне завдання та ін.) виконано студентом самостійно без помилок та містить пояснення проведеного рішення.

Для отримання семестрового заліку здобувач вищої освіти повинен здати всі теми з освітньої компоненти та скласти контроль засвоєння змістового модулю 1 на прохідний бал.

Контроль засвоєння ЗМ проводиться у формі заліку за затвердженими білетами. Модуль вважається зарахованим, якщо здобувач вищої освіти набрав не менше мінімального балу.

Застосовується така система бальних оцінок для **контролю засвоєння ЗМ 1**: здобувач може набрати **min** – 20 балів, **max** — 37 балів.

Система оцінювання, бали	Критерії оцінки
20-25	виставляється студенту, який: <ul style="list-style-type: none"> виявив недостатньо глибокі знання основного програмного матеріалу при усній або письмовій відповіді на теоретичне запитання; практичне завдання виконав самостійно, але допустив значні помилки в арифметичних розрахунках і т.п.
25-31	виставляється студенту, який: <ul style="list-style-type: none"> виявив повне знання програмного матеріалу при усній або письмовій відповіді на теоретичне запитання, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустив окремі несуттєві помилки; практичне завдання (розрахункова задача, ситуаційне завдання, графічне завдання та ін.) виконано студентом самостійно, але допустив незначні помилки в арифметичних розрахунках і т.п.

32-37	<p>виставляється студенту, який:</p> <ul style="list-style-type: none"> • виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу при усній або письмовій відповіді на теоретичні запитання, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонструвати знання основної і додаткової літератури, передбачені на рівні творчого використання; • практичне завдання (розрахункова задача, ситуаційне завдання, графічне завдання та ін.) виконано студентом самостійно без помилок та містить пояснення проведеного рішення.
-------	---

Загальна оцінка включає результати семестрового екзамену за 100-бальною шкалою: максимально 100 балів, мінімально — 60 балів. Семестровий екзамен проводиться у письмовій формі та оцінюються за двома напрямками: теоретична частина: max – 40 балів та практична частина: max – 60 балів.

Схема нарахування та розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота										Сума	Екзамен
Змістовий модуль 1											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	ЗМ1	100	100
3,5	3,5	8	8	8	8	8	8	8	37		

T1, T2 ... T7 – теми змістового модуля.

12. Форми поточного та семестрового контролю успішності навчання

Контроль здобувачів при виконанні практичних завдань, вирішенні ситуаційних завдань, контроль змістового модуля.

Форма контролю - семестровий залік та семестровий екзамен.

13. Методичне забезпечення

1. Робоча програма освітньої компоненти.
2. Слайдові та текстові лекції.
3. Тестові завдання для щоденного контролю.
4. Завдання для самостійної роботи здобувачів.
5. Тестові завдання для самостійного контролю.
6. Комплекти білетів з еталонами відповідей для контролю змістових модулів.
7. Комплекти білетів з еталонами відповідей для семестрового екзамену.

14. Рекомендована література

Основна (базова)

1. Стандартизація, сертифікація, метрологія та управління якістю : навчальний посібник / укл. : Воробець М.М., Кондрачук І.В. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2022. – 104 с.
2. Стандартизація продукції та послуг : курс лекцій / Л. О. Стріха, Назаренко І. В., Гроза В. І. - Миколаїв: МНАУ, 2017. – 80 с.
3. Сукач М. Основи стандартизації. Київ, 2017. – 324 с.
4. Машта Н.О., Бенчук О.П., Бенчук Г.П., Акімова Л.М., Дейнега О.В. Основи стандартизації, метрології та управління якістю: Навчальний посібник. – Рівне: О. Зень, 2015. – 388 с.

Допоміжна

1. Національна стандартизація. Стандартизація та суміжні види діяльності. Словник термінів (ISO/IEC Guide 2:2004, MOD) : ДСТУ 1.1:2015 [Чинний від 2015-08-19]. – К. : ДП УкрНДНЦ», 2015. – 47 с.
2. Національна стандартизація. Правила проведення робіт з національної стандартизації ДСТУ 1.2:2015 [Чинний від 2015-12-20]. – К. : ДП УкрНДНЦ», 2015. – 29 с.
3. Правила розроблення, викладання та оформлення нормативних документів ДСТУ 1.5:2015. – [Чинний від 2017-02-01]. – К. : ДП УкрНДНЦ», 2016. – 60 с.
4. Національна стандартизація. Правила та методи прийняття міжнародних і регіональних нормативних документів. (ISO/IEC Guide 21-1:2005, NEQ; ISO/IEC Guide 21-2:2005, NEQ) : ДСТУ 1.7:2015 – [Чинний від 2015-15-20]. – К. : ДП УкрНДНЦ», 2015. – 34 с.
5. Про стандартизацію : закон України від 5 червня 2014 р. № 1315-VII : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>
6. Підходи до сертифікації та стандартизації власних торгових марок в Україні / В. В. Скрильов, Т. В. Крутських // Актуальні проблеми розвитку галузевої економіки та логістики : матеріали ІХ міжнар. наук.-практ. internet-конф. з міжнар. участю, м. Харків, 28 жовт. 2021 р. – Харків : НФаУ, 2021. – С. 295-296.
7. Гарасим Ю. Аналіз національної системи стандартизації і сертифікації у контексті угоди про асоціацію України та ЄС. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2015. № 3. С. 58–65.
8. Міжнародний форум з питань технічного регулювання [Електронний ресурс]. — URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/yurij-brovchenko-vidkrivmizhnarodnij-forum-z-pitantehnichnogoregulyuvannya>
9. Про технічні регламенти та оцінку відповідності : Закон України від 15.01.2015 № 124-VIII : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124-19>.
10. Парфенцева, Н. О. Міжнародні та національні статистичні класифікації на початку ХХІ століття // Збірник текстів доповідей на науково-практичній конференції. - К.: Держкомстат, 2018. - С. 19-25.
11. Шемет А. Стандартизація як метод регулювання якості товарів: її використання для інноваційних форм торгівлі. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr_ep/2011_1/files/EC111_35.pdf

15. Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

1. Офіційний сайт міжнародної організації зі стандартизації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.iso.org>.
2. Сайт кафедри управління та забезпечення якості у фармації НФаУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://quality.nuph.edu.ua/>.
3. Офіційний сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
4. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.me.gov.ua
5. Офіційний сайт урядового порталу Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua

-
6. Офіційний сайт Українського Агентства Стандартизації України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uas.org.ua/ua/>
 7. Офіційний сайт наукової бібліотеки НФаУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lib.nuph.edu.ua>
 8. Сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
 9. Official site of EC [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.ec.org/>.
 10. Official site of ITU [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.itu.int/en/ITUR/Pages/default.aspx>
 11. Official site of The World bank [Electronic resource] : – Access mode: <http://www.worldbank.org>
 12. Official site of UNIDO [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.UNIDO.ORG>
 13. Official site of Council of Europe [Electronic resource]. – Access mode : http://www.coe.int/T/e/Com/about_coe/.
 14. Official site of World trade organization [Electronic resource] : – Access mode :<http://www.WTO.ORG>